

Lisa 1. Peamised healoomulised nahamoodustised

Neevus ehk sünnimärk

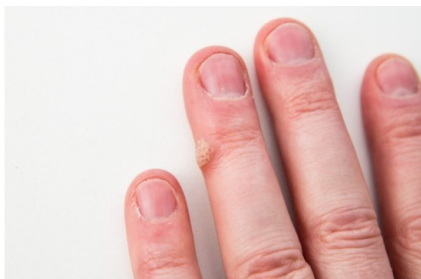

Neevused võivad moodustuda erinevatest rakkudest ning neid klassifitseeritakse mitmeti. Siinses juhises käsitleme pigmentneevusi, mis koosnevad melanotsüütidest. Pigmentneevused võivad olla suured või väikesed, lamedad või papillomatoossed, kaasasündinud või elu jooksul tekkinud, kuid kõigile healoomulistele pigmentneevustele on iseloomulik regulaarne piirjoon, ühtlane värvitoon ning sümmeetria – kui tõmmata neevusest läbi mõtteline risti- või põikijoon, on pooled üksteise peegelpildid.

Jalakesel neevused on pehmed ja liigutatavad. Enamasti ilmuvad esimesed neevused väikelapseas, rohkem tekib neid varases täiskasvanueas ning lisandumine lõppeb umbes 50. eluaastaks. Rohkem võib neevusi täheldada päikesele avatud pindadel, kuid need võivad tekkida ka limaskestadele või taldadele.

Oluline on vaadata patsiendi terve keha nahka, kuna ühe indiviidi neevused on enamasti üksteisega sarnased. Neevused võivad aastatega muutuda heledamaks ning kaduda, aga aastaid muutumatu neevuse aktiveerumine ja kasvamine ei ole loomulik nähtus ning vajab lisauuringuid.

Verruka

Verrukad on inimese papilloomviiruse (HPV) tekitatud hästi piirdunud ümbritsevast nahast kõrgemad lillkapsalaadsed paapulid. Taldadel asetsedes võivad tüükad olla ka lamedad. Näsajad moodustised on sageli kaetud hüperkeratoosiga ning neis võivad olla näha komajad või punktikujulised veresooned, mis tromboseerumise tõttu näivad mustade täpikestena. Need on lastel sagedad, kuid võivad esineda igas vanuses.

Pehme fibroom

Pehme fibroom, ka nahanäsa või akrokordon, on healoomuline nahakasvaja, mis sageli tekib nahavoltidesse (kael, aksillaarpiirkond, silmalaud). Nahanäsad asetsevad peenel jalakesel ja on pehmed, nahatooni või pruunid. Näside pind võib olla sile või verrukoosne. Pehmed fibroomid võivad esineda üksikult, kuid enamasti on neid haaratud piirkonnas rohkelt. Esinemissagedus suureneb eaga.

Seborroiline keratoos

Seborroiline keratoos on healoomuline nahamoodustis/-kasvaja, mis koosneb keratinotsüütidest. Keratoosid võivad olla siledad või karedad, lamedad või muust nahast kõrgemad, paarist millimeetrist kuni mitmesentimeetrise läbimõõduni, toonilt nahatooni kuni tumepruunid. Seborroiliste keratooside kliiniline variatsioon on suur, kuid enamikule neist on iseloomulik terav piir ümbritseva nahaga (nn peale kleebitud välimus), kare pind, sarvjad korgid moodustise sees ning moodustiste üldine tuhm toon. Esinemissagedus suureneb eaga.

Kirssangioom

Kirssangioom, ka kirsshemangioom, on healoomuline nahamoodustis, mis kujutab endast kapillaaride proliferatsiooni. Nimetus tuleneb moodustiste värvist. Väikesed, enamasti erkpunased (aga mõnikord veresoonte tromboseerumise tõttu ka sinakad kuni mustad) pehmed maakulid ja paapulid, mis on muust nahast hästi piiritletud, võivad esineda nii üksikult kui ka difuusselt üle kogu keha. Trauma korral võivad veritseda. Esinemissagedus suureneb eaga.

Mollusk

Mollusk, ka nakatav mollusk, on sage lastel ja noortel täiskasvanutel ning tekib naha Pox-viiruse tõttu. Nahale tekivad nahatooni kuni punakad, teravalt piiritletud paapulid, mille läbimõõt on 1–10 mm. Iseloomulik on moodustiste keskel olev nabajas sissetõmme ning päriljas toon. Mollusk võib esineda üksikult, kuid enamasti on haaratud alal mitmeid moodustisi. Lastel on sageli haaratud küünarlohud, põlveõndlad, täiskasvanutel genitaalpiirkond, kuid koldeid võib esineda üle kogu naha, sealhulgas näol.